

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

към Становище по ЕО № 12-6/2022 г. на министъра на околната среда и водите

по т.3, I, Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., между Република България и Република Северна Македония (Мерки предвидени за предотвратяване намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПТГС и ТСИМ върху околната среда и човешкото здраве“ от т. 7 на доклада за екологична оценка)

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПТГС и ТСИМ върху околната среда и човешкото здраве

Анализите и оценката на предполагаемото въздействие при изпълнението на ПТГС и ТСИМ налагат идентифицирането на мерки, при прилагането на които ще се осигури предотвратяване, ограничаване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Мерките са мотивирани с очакваните резултати от прилагането им:

7.1. Мерки за отразяване в окончателните варианти на ПТГС и/или ТСИМ

Реализирането на ПТГС и ТСИМ не предполага значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, поради което мерки за отразяване в окончателния вариант на ПТГС и ТСИМ не са необходими.

7.2. Мерки за изпълнение при прилагането на ПТГС и/или ТСИМ

Общи мерки:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ПТГС и ТСИМ, попадащи в обхвата на Директива 2014/52/ЕС или Директива 2001/42/ЕО или извън тях и попадащи в обхвата на чл.6 на Директива 92/43/ЕИО, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване, и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.

Очакван резултат: Недопускане на значителни неблагоприятни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, предмета и целите на опазване на защитените зони.

2. Инвестиционни предложения, произтичащи от мерки и дейности по ПТГС и ТСИМ да се съобразят с действащите териториално устройствени планове на съответната територия, както и националните, регионалните и местни стратегически, планови и нормативни документи, други налични планирани проекти с подобни и/или прикоприващи се дейности, с цел постигане на необходимата синхронизация при провеждане на проектните процедури от страна на ангажираните институционални органи.

Очакван резултат: Недопускане на противоречия, съгласно действащата нормативна уредба и приетите вече стратегически и планови документи. Недопускане на проектни предложения, несъобразени с вече съществуващи такива, водещи до административни затруднения и/или искане на двойно финансиране за припокриващи се дейности.

Атмосферен въздух

3. Приоритетно одобряване за реализация на производствени дейности/технологични модернизации, съответстващи на най-добрите налични техники.

Очакван резултат: Гарантиране на производства с минимални емисии на вредни вещества в атмосферата.

Адаптация към изменението на климата

4. Съобразяване на относимите дейности и мерки от актуалните стратегически документи за адаптация към климатичните изменения и предвиждане на мерки за гарантиране на устойчивост на проектите.

Очакван резултат: Осигуряване на климатична устойчивост на проектите.

5. При разработване на проектни предложения по специфична цел 1.2 на ТСИМ следва да се съобразят с последиците от изменението на климата, в т.ч. прогнозите за недостиг на вода, риск от горски пожари, наводнения и други неблагоприятни метеорологични явления, като се гарантира устойчивост на туристическата инфраструктура и обекти.

Очакван резултат: Осигуряване на климатична устойчивост на проектите.

Води, зони за защита на водите и риск от наводнения

6. За проектите да се предвиждат мерки за не допускане влошаването на състояние на повърхностните води и ЗЗВ, съгласно изискванията на чл. 116 от Закона за водите на Република България както и на Закона за водите на Република Северна Македония.
7. Инвестиционни предложения, планове и програми да се осъществяват в съответствие с действащите ПУРБ, ПУРН и Закона за водите, както и в съответствие с наличните резултати от актуализацията на ПУРН и ПУРБ за периода 2022-2027г

Пояснение за основните приложими разпоредби от законодателството за опазване на водите на Република България:

- Спазване на изискванията на чл.134 от Закона за водите: В крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата се забранява:
  1. складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци;
  2. строителство на животновъдни ферми;
  3. строителство на стопански и жилищни постройки;

Доклад за екологична оценка

на проектите на Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027, съфинансирана по Инструмента за предприемчивостна помощ, между Република България и Република Северна Македония и Териториална стратегия за интегрирани мерки

---

4. миенето и обслужването на транспортни средства и техника;
  5. засаждането на трайни насаждения с плитка коренова система;
  6. изхвърлянето на отпадъци.
- Спазване на изискванията на Чл. 143 от Закона за водите, с който за защита от вредното въздействие на водите се забранява:
    1. нарушаването на естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици;
    2. намаляването на проводимостта на речните легла, включително чрез баражи и прагове, без съответното разрешително;
    3. използването на речните легла като депа за отпадъци, земни и скални маси;
    4. извършването на строежи над покритите речни участъци;
    5. съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения.
  - Спазване на изискванията на чл. 146. (1) от Закона за водите: Забранява се разполагането на жилищни и вилни сгради и стопански постройки в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения и язовирните стени.
  - Спазване на изискванията на чл. 125. (1) от Закона за водите. В канализационните мрежи и ПСОВ да се включват само отпадъчни води, които могат да бъдат пречистени при съществуващата технологична схема на пречистителната станция и не застрашават живота и здравето на обслужващия. Отвеждането да се съобразява с:
    - разрешителното за заустване; количеството и качествата на отпадъчните води;
    - съществуващата канализационна мрежа и пречистителна станция; технологията за третиране на утайките с цел оползотворяване или обезвреждане.
  - Спазване на изискванията на чл. 132 от Закона за водите, лицата, от стопанската дейност, на които се образуват отпадъчни води, са длъжни да изградят необходимите пречистителни съоръжения в съответствие с изискванията за заустване във водния обект, когато на съответната територия няма изградена канализационна система.
  - В случай на водовземане и/или ползване на воден обект да се спазват изискванията на чл. 44 и 46 от Закона за водите – наличие на съответното разрешително.
  - За дейности, попадащи в РЗПРН в обхвата на заливане да се планират мерки за защита от вредното въздействие на водите, съответстващи на НКМ.
  - С цел недопускане повишаване на риска от наводнения, планираните дейности, попадащи в РЗПРН, да бъдат съобразени с анализите, целите и мерките в Програмата от мерки в действащия ПУРН, както и наличните резултати от актуализацията на ПУРН 2022-2027г. Предотвратяване на аварийното замърсяване на повърхностните води и зони за защита на водите, съгласно изискванията на чл. 131 от Закона за водите: При аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта - източник на замърсяване, включително хвостохранилища, шламохранилища и насипища, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването съгласно предварително изготвен аварийен

план и незабавно да уведоми басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи.

- *Опазване на санитарно-охранителни зони за питейни води, съгласно ограниченията и забраните в СОЗ.*

Очакван резултат от мерки 6 и 7: Недопускане влошаването на състоянието на повърхностните води и ЗЗВ, както и нарастване на риска от наводнения.

8. Устойчиво използване на водите, в т.ч. въвеждане на оборотни цикли за използване на водите в промишлените предприятия, локално пречистване на индустриалните отпадъчни води.

Очакван резултат: Опазване на химическото и екологичното състояние/потенциал на повърхностните води.

9. Предприемане на мерки и технологични решения за недопускане на аварийното замърсяване на повърхностните води.

Очакван резултат: Опазване на химическото и екологичното състояние/потенциал на повърхностните и подземни води.

10. Провеждане на периодична рекултивация на „черните“ горски и полски пътища и „оф – роуд“ трасетата.

Очакван резултат: Опазване на териториите от ерозия и отражението и върху повърхностните води.

11. Предотвратяване на аварийното замърсяване на повърхностните води;

Очакван резултат: Опазване на химичното и екологичното състояние/потенциал на повърхностните води.

Почви

12. При *проектирането* на новите обекти да се включат необходимите дейности и мерки за опазване на почвените ресурси и рекултивация с цел предотвратяване появата на ерозионни процеси и максимално възстановяване на нарушените земи.

Очакван резултат: Недопускане на въздействие върху земите и почвите при изпълнение на проектните решения.

13. При изпълнение на *строителните дейности* е необходимо да се вземат мерки за опазване на почвените ресурси (предварително изземване на хумусната почва и оползотворяването ѝ за целите на рекултивацията.

Очакван резултат: Опазване на почвените ресурси.

Растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии, ладнишафт

14. При предвидените мероприятия за изграждане на зелени площи по Приоритет 1, специфична цел 1.1 на ПТГС да не се използват инвазивни чужди видове.

Очакван резултат: Съхраняване на местните за района растителност и свързани с нея местообитания и недопускане на изместването ѝ от чужди и инвазивни видове.

15. За стратегически проект за ГКПП Струмјани-Берово, в рамките на процедурата по ОВОС и ОС, да се осигури:

- оценката на всички възможни алтернативни варианти на пътните трасета с оглед минимално засягане на защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000;
- оценката за съвместимост да се извърши в съответствие с Чл.31 от ЗБР и изискванията на Наредбата за ОС, като задължително трябва да се съобрази и със специфичните цели за опазване на потенциално засегнатите защитени зони. В тази връзка при изготвянето на оценката за потенциално засегнатите зони следва да има вече изготвени и одобрени специфични цели за опазване в съответствие с изискванията и ръководствата на ЕК.
- оценка на кумулативното въздействие върху компоненти и фактори на средата в резултат на реализиране на други инвестиционни предложения и съществуващи обекти (в т.ч. Автомагистрала "Струма" и жп линия "София-Кулата") в района на въздействие на проекта.

Очакван резултат: Недопускане на значително отрицателно въздействие върху биоразнообразието и защитените зони в района.

16. При проектни предложения за ловно-рибарски дейности в обхвата на мярка 1.2.3. по ТСИМ следва да се осъществява в съответствие със Закона за лова, поднормативните актове към него и съгласувано с местните ловни дружинки.

Очакван резултат: Недопускане на значително отрицателно въздействие върху биоразнообразието.

17. Развитието на туристическите продукти свързани с оф-роуд туризъм следва да е съобразено с режимите на защитените зони и защитените територии в района, над 1/3 от които в българската си част е обхванат от защитени зони по Директивата за местообитанията и в по-малка степен от защитени зони по Директивата за птиците. В техния обхват следва да се прилага и съблюдава спазването на забраната за движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизираните територии (не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности)", както и забраната за „провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища”.

Очакван резултат: Недопускане на значително отрицателно въздействие върху биоразнообразието.

18. Мерки и проекти за развитие на туризма да се реализират в съответствие с нормите за рекреационно натоварване и поеман капацитет на средата, и при съобразяване статута на територията.

Очакван резултат: Недопускане на значително натоварване на територията, в т.ч. унищожаване на ценни ландшафти, елементи на биологичното разнообразие, местообитания на видове, почви.

Опасни химични вещества и риск от големи аварии

19. В случай, че се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при планирането на нови строежи, включително изграждането на транспортни пътища, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, където разполагането или нови строежи може да бъде източник или да повиши опасностите или последствията от възникване на голяма авария в тези предприятия/съоръжения, е необходимо:

19.1. Осигуряването на безопасни разстояния на предприятието и/или съоръжението до жилищни райони, обекти и площи с обществено предназначение, зони за отдих и където е възможно, големи транспортни пътища.

19.2. Поддържане на безопасни разстояния на предприятията и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал или други подходящи мерки до райони с особена природозащитна чувствителност или интерес и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятията, когато е целесъобразно, с цел тяхното опазване.

19.3. Предприемане на допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда, в случай на съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък и висок рисков потенциал

Очакван резултат: Недопускане на рискове, свързани с големи аварии с опасни химични вещества.

Население, човешко здраве, здравно-хигиенни аспекти на средата

20. При планиране и изпълнение на инвестиционни предложения, местоположението на обектите да е съобразено с очакваните емисии на вредности в околната и жизнената среда и наличието на обекти, подлежащи на здравна защита, както и зони и територии, в които са разположени такива обекти.

Очакван резултат: Предотвратяване на рискове и опазване на населението и човешкото здраве.